

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง
ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

Factors Affecting the Happiness of Elderly Workers : Case study of
Bannyang Village,
Bannyang Sub-district, Mueang District, Buriram Province

รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์* กิติกร ฮวดศรี ชนินาถ ทิพย์อักษร จตุพร จันทารมย์
กิติกวินท์ เอี่ยมวิริยวัฒน์ รังสิมา สว่างทัฬห ทศพร แก้วขวัญไกร

Rapheephan Phonginwong*, Kitikorn Huadsir, Chaninart Thipaksorn, Jatuporn Juntaram

Kitikawin Eaimviriyawat, Rangsima Sawangtap, Thodsaphon Keawkhunkhai

สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรมนุษย์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*^{2,3,4,5,6,7}

Human Resource Management Program, Faculty of Management Science,

Buriram Rajabhat University

drrapheephan@gmail.com

Received: January 27, 2020

Revised: March 17, 2020

Accepted: March 18, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ ปัจจัยด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย และปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ กลุ่มตัวอย่าง คือ แรงงานผู้สูงอายุ 316 คน การศึกษาใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือในการทำวิจัยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติอนุมาน การวิเคราะห์การถดถอย ผลการศึกษาพบว่า การเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย และปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ การวิจัยนี้ทำให้เกิดองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุควรนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการดำเนินชีวิต การดูแลสุขภาพให้แข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจ แรงงานผู้สูงอายุอยู่ในวัยผู้สูงอายุ แต่ยังคงประกอบอาชีพเพื่อหารายได้ทำให้เกิดการพึ่งพาตนเองได้ถึงแม้สภาพแวดล้อมทางสังคมจะเปลี่ยนไปจากอดีตก็ตาม

คำสำคัญ: การเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม สุขอนามัย เศรษฐกิจ ความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ

Abstract

This research aimed to study factors affecting happiness in elderly workers regarding being society's valuable person, health and sanitation and economic affair case study of Bann Yang community, Bann Yang Sub-district, Mueang District, Buriram Province. The study was done by distributing questionnaire with purposive sampling of 316 elderly workers using regression analysis. Result showed that being society's valuable person, health and sanitation and economic affair were factors affecting happiness of elderly workers. This study generated knowledge of Elder and application of Sufficiency Economy. Physical and mental health concern is important. Though there have been social change but Elderly worker are still able to work and living their own lives. This study generated the daily application of Sufficiency Economy theory for the happiness of people in the rural areas as they are elderly agricultural workers and being self-reliant in the changing social environment.

Keywords: Valuable person in society, Healthy, Economic, Happiness of Elderly Workers

บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ได้กล่าวถึงยุทธศาสตร์ที่ 1 เกี่ยวกับการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับเปลี่ยนคนในสังคมไทยให้มีทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 ส่งเสริมให้คนไทยมีสุขภาพที่ดีตลอดช่วงชีวิตและเพื่อเสริมสร้างสถาบันทางสังคมให้มีความเข้มแข็งเอื้อต่อการพัฒนาคนและประเทศ ซึ่งตัวชี้วัดยุทธศาสตร์นี้ได้แก่คนทุกช่วงวัย มีทักษะ มีความรู้ และมีความสามารถเพิ่มขึ้น คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากลและสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560). อย่างไรก็ตามประเทศไทยมีแนวโน้มมีประชากรวัยผู้สูงอายุมากขึ้น ซึ่งข้อมูลของสำนักงานส่งเสริมสุขภาพได้นำเสนอว่าในปัจจุบันนี้ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงด้านภาวะการเจริญพันธุ์และภาวะการตายของประชากรจากเดิมซึ่งพบว่าในช่วง 20-30 ปีที่ผ่านมาทั้งจำนวนและสัดส่วนของประชากรไทยในวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี) ลดลง ในขณะที่จำนวนของประชากรในวัยแรงงาน (อายุ 15-29 ปี) ยังคงเพิ่มขึ้น สำหรับประชากรสูงอายุหรือประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนและสัดส่วนเพิ่มขึ้น และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วในอนาคต กล่าวคือ ประชากรสูงอายุจะเพิ่มจากประมาณ 5 ล้านคนในปี พ.ศ. 2559 เป็นประมาณ 10 ล้านคนในอีก 20 ปีข้างหน้า และเป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราเพิ่มของประชากรสูงอายุ จะเร็วกว่าประชากรโดยรวมทั้งหมด ดังจะเห็นได้จาก ระหว่างปี พ.ศ. 2523 ถึงปี พ.ศ. 2533 ประชากรสูงอายุจะเพิ่มเป็นร้อยละ 47 แต่เมื่อเปรียบเทียบการเพิ่มระหว่างปี พ.ศ. 2523 ไปจนถึงปี พ.ศ. 2563 จะพบว่าประชากรสูงอายุ จะเพิ่มสูงถึงกว่าร้อยละ 300 (สำนักส่งเสริมสุขภาพ, 2562) และข้อมูลจากการศึกษาวิจัยวิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ให้ความสำคัญกับประเด็นนี้ และได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลากว่า 10 ปี โดยสรุปแล้วผู้สูงอายุไทยปัจจุบันมีไม่มากนักที่ถูกทอดทิ้งจากครอบครัว หรือญาติพี่น้อง สถาบันครอบครัวยังคงเป็นสถาบันหลัก ในการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตามภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน อาจส่งผลกระทบต่อ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
 รพีพรรณ พงษ์อินทรวงศ์ กิติกร ฮวดศรี ชนินาถ ทิพย์อักษร จตุพร จันทร์รัมย์
 กิติกรินท์ เขียมวิริยาวัฒน์ 5 รังสิมา สว่างทัพ ทศพร แก้วขวัญไกร

ความสามารถของครอบครัว ในการเกื้อหนุนผู้สูงอายุได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ เป็นประเด็นหนึ่งที่นำห่วงใย ทำอย่างไรจึงจะทำให้ประชากรที่มีอายุยืนยาวขึ้น มีสุขภาพแข็งแรง ไม่เป็นภาระของบุตรหลาน ช่วยเหลือตนเองได้ทั้งทางสังคม และเศรษฐกิจ และจะพบว่าในปัจจุบันรัฐบาลของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับบทบาทที่จะทำการส่งเสริมและดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ และในส่วนของผู้ที่เข้าใกล้วัยสูงอายุควรจะมีการเตรียมตัวก่อนเป็นผู้สูงอายุ โดยเฉพาะในด้านสุขภาพและเศรษฐกิจทั้งในด้านการรักษาสุขภาพให้แข็งแรง เช่น การออกกำลังกาย การกินอยู่ การตรวจสุขภาพ การเตรียมการด้านเศรษฐกิจ ตลอดจนที่อยู่อาศัย ส่วนในกลุ่มวัยสูงอายุนั้น ควรมีมาตรการดูแลสุขภาพให้แข็งแรง หรือลดโอกาสที่จะเกิดการเจ็บป่วยให้น้อยที่สุด (สำนักส่งเสริมสุขภาพ, 2562)

จากข้อมูลข้างต้นปริมาณของผู้สูงอายุในประเทศไทยมีแนวโน้มจะเพิ่มขึ้น เพื่อให้ ผู้สูงอายุเหล่านี้ไม่เป็นภาระลูกหลาน มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงและมีรายได้ที่สามารถดูแลตนเองได้ ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะทำการวิจัยเพื่อให้เกิดองค์ความรู้ เพื่อนำมาเป็นข้อมูล เพื่อบริหารจัดการสมาชิกในชุมชนซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพตามยุทธศาสตร์จังหวัดบุรีรัมย์โดยทำการวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อจะได้เข้าไปสนับสนุนและส่งเสริมให้ชุมชนดังกล่าวในพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคมส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย ส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชน บ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

สมมติฐานในการวิจัย

1. ปัจจัยการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคมส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
2. ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย ส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยนี้ศึกษาปัจจัยด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย และปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ซึ่งมีแนวคิดที่มาจากเกี่ยวข้องกับกาวิจัยดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับทุนมนุษย์ คือ สิ่งที่สะสมอยู่ในตัวของบุคคลนั้น ได้แก่ ทักษะ ความรู้ที่สะสมมารวมถึงความชำนาญ ประสบการณ์ ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งตามหลักเศรษฐศาสตร์ถือว่าเป็นสิ่งที่สร้าง

มูลค่าให้แก่ตนเอง ดังนั้นหากชุมชน สังคมมีบุคคลเหล่านี้แล้วก็จะทำให้มีบุคลากรที่มีค่า (โชติกา สิงหาเทพ, 2559) ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้้นำแนวคิดเกี่ยวกับทุนมนุษย์มาอธิบายแรงงานผู้สูงอายุ ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ในการศึกษา ถึงแม้ว่าแรงงานผู้สูงอายุจะมีอายุมากกว่า 60 ปี แต่ก็ยังทำงานเพื่อหาเลี้ยงชีพและช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายจากบุตรหลาน เพราะแรงงานผู้สูงอายุจะมีรายได้จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุเดือนละ 600-1,000 บาท ดังนั้น แรงงานสูงอายุเหล่านี้จะเป็นบุคคลที่เรียนรู้ ชยันตรายได้ให้กับตนเองและการปฏิบัติตนเพื่อให้มีคุณค่า

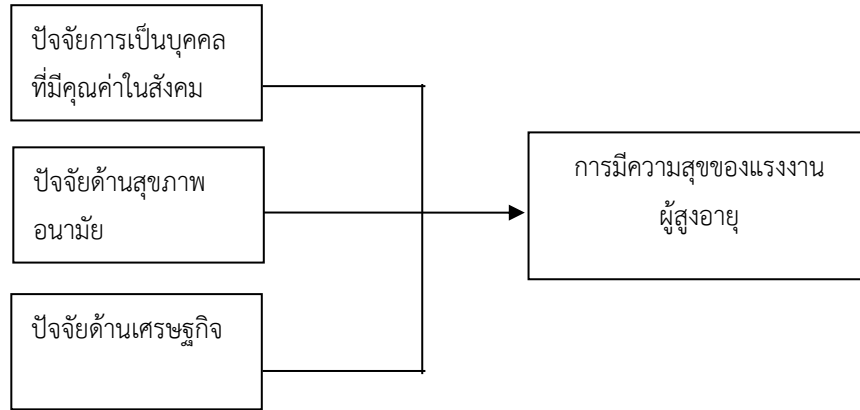
แนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวคิดที่มุ่งให้คนมีความสามารถพึ่งพาตนเอง การดำรงชีวิตแบบทางสายกลาง ความมีเหตุผลและมีภูมิคุ้มกันที่ดี ซึ่งในการวิจัยนี้จะนำมาอธิบายการใช้ชีวิตอย่างประหยัดและเรียบง่ายรวมทั้งใช้หลักธรรมของพุทธศาสนาใช้ในการดำรงชีวิต หลักของความประหยัดซึ่งในการวิจัยนี้จะเกี่ยวข้องกับการปลูกพืชผักเพื่อการบริโภค ซึ่งเป็นผักปลอดสารพิษ และบริโภคผักที่อยู่ตามธรรมชาติ การใช้จ่ายตามความเหมาะสมกับรายรับที่ได้รับ (ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560)

แรงงานผู้สูงอายุ คือ ผู้ที่มีอายุ 55 ปีขึ้นไปเกษียณอายุจากการปฏิบัติงานในหน่วยงานเอกชนและอายุมากกว่า 60 ปีที่เกษียณอายุในการปฏิบัติงานภาครัฐ แต่บุคคลเหล่านี้ มีความรู้ มีความสามารถและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมานาน ดังนั้น แรงงานผู้สูงอายุถึงแม้จะมีอายุมากกว่า 60 ปี แต่แรงงานบางอาชีพมีการปฏิบัติงานที่เปรียบเสมือนได้ออกกำลังกายทำให้มีสุขภาพที่แข็งแรง และหากอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีแล้วก็จะยังเป็นบุคคลที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงและเป็นทรัพยากรที่สำคัญขององค์กรและครอบครัว (กองสถิติพยากรณ์, 2555).

ความสุขของผู้สูงอายุ คือ การที่ผู้สูงอายุมีสภาวะที่สามารถรักษาสมดุลทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ทำให้เกิดความสบายทั้งด้านร่างกายและจิตใจ เป็นผู้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรงตามวัยและมีสุขภาพจิตที่ดี (ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิตและคณะ, 2555) นอกจากนี้ ผู้สูงอายุมีความเข้าใจข้อจำกัด เข้าใจถึงความทุกข์ที่อาจจะได้รับและในการศึกษาค้นคว้าได้มีการทบทวนวรรณกรรมที่ผ่านมา ซึ่งผู้สูงอายุจะมีความสุขนั้นจะต้องมีสุขภาพจิตที่ดี ปราศจากความกังวลต่าง ๆ เช่น ไม่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจ มีรายได้เพียงพอที่จะดูแลตนเอง (กิตติวงศ์ สาสวด (2560 :36) นอกจากนี้ผู้สูงอายุควรจะมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของสังคมการได้รับการยอมรับจากสมาชิกในครอบครัวก็จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข (จิตินภา ฉิมจินดา, 2555) และในการวิจัยนี้จึงนำมาสู่กรอบแนวคิดดัง ภาพที่ 1

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
 รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ กิติกร ฮวดศรี ชนินาถ ทิพย์อักษร จตุพร จันทารมย์
 กิติกวินท์ เขียมวิริยวัฒน์5 รังสิมา สว่างทัพ ทศพร แก้วขวัญไกร

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยนี้ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือแรงงานผู้สูงอายุในชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 433 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง, 2562) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Yamane (1973) โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นที่ 95 เปอร์เซนต์ ที่ความคลาดเคลื่อน ± 5 เปอร์เซนต์ และ กลุ่มตัวอย่างได้ 316 คน การศึกษานี้ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2. การเลือกพื้นที่นี้ในการศึกษาเนื่องจากว่าชุมชนดังกล่าวเป็นเขตพื้นที่ที่มีศักยภาพและสามารถพัฒนา

ตามแผนยุทธศาสตร์ 5 ปี จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อให้ความมั่นคงอย่างยั่งยืน การสร้างอาชีพ เศรษฐกิจพอเพียงให้ประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดบุรีรัมย์ โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลในระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562

เครื่องมือในการวิจัยและการตรวจสอบ

1. การศึกษาครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนจากวรรณกรรมแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรต่าง ๆ และนำมาสร้างเป็นแบบสอบถาม มีทั้งหมด 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ อาชีพ แบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list)

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย และ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และส่วนที่ 3 เป็น คำถามเกี่ยวกับความสุขในวัยแรงงานผู้สูงอายุ ซึ่งคำถามของทั้งสองส่วนนี้จะเป็คำถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับตั้งแต่มากที่สุด-น้อยที่สุด ตามแนวคิดของ Liker technique

2. การตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้มีการนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ตรวจสอบการครอบคลุมของเนื้อหาของการวิจัย ภาษาที่ใช้ ซึ่งผู้วิจัยได้นำข้อแนะนำดังกล่าวไปปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น เมื่อทำการปรับปรุงแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไป

ทดลองใช้ (Tryout) กับแรงงานผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ตำบลสวายจิก อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน การตรวจสอบความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ การหาความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบสอบถามผลจะดูที่ค่าน้ำหนักปัจจัย (Factor loading) มีค่าอยู่ระหว่าง .407-.869 และ ความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยดูจากค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาครอนบราค (Cronbach's alpha) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.609- 0.878 (Hair, & others, 2014) การหาค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 4 ที่ทำการศึกษา ซึ่งตัวแปรทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันในระดับที่อยู่ในเกณฑ์ข้อกำหนดหรือต่ำกว่า 0.8 (Nunnally, & others, 1994) ไม่ทำให้เกิดปัญหา multicollinearity

3. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิจัยครั้งนี้ได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าสถิติ ดังนี้

3.1 สถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนเพื่อหาข้อมูลพื้นฐานของของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2 สถิติอนุมาน ค่าสหสัมพันธ์ และวิเคราะห์ถดถอย (Regression analysis) เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษาและตอบวัตถุประสงค์การวิจัย โดยมีสมการในการวิจัยดังนี้

สมการ

$$\text{ความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ} = \alpha + \beta_1 \text{ด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคม} + \beta_2 \text{ด้านสุขอนามัย} + \beta_3 \text{ด้านเศรษฐกิจ} + \epsilon_1$$

ผลการวิจัย

การศึกษาปัจจัยด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย และปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลต่อความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ ได้ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม โดย พบว่าผู้สูงอายุจำนวน 316 คน ร้อยละ 58.2 เป็นเพศหญิง เป็นเพศชาย ร้อยละ 41.8 มีอายุ 60 – 65 ปี ร้อยละ 28.2 อายุ 66 - 070 ปี ร้อยละ 33.9 อายุ 71 – 75 ปี ร้อยละ 18.0 และอายุ 76 ปีขึ้นไป ร้อยละ 19.9 ระดับการศึกษา จบระดับประถมศึกษา ร้อยละ 88.9 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 6.6 สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 9 ระดับปริญญาตรี ร้อยละ 2.5 และ ระดับปริญญาโท ร้อยละ 9 นอกจากนี้ผู้สูงอายุมีรายได้ต่ำกว่า 700 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละร้อยละ 14.9 รายได้ 701 – 3,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 59.5 รายได้ 3,001 – 5,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 13 รายได้ 5,001 – 8,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 4.7 รายได้ 8,001 – 10,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 1.6 รายได้ 10,001 – 15,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 1.6 และรายได้ 15,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 7.7 ตามลำดับ นอกจากนี้สมาชิกผู้สูงอายุมีสถานภาพ สมรส ร้อยละ 53.5 โสดร้อยละ 8.2 หม้าย ร้อยละ 35.1 หย่าร้าง ร้อยละ 9 แยกกันอยู่ ร้อยละ 2.2 และ ผู้สูงอายุประกอบอาชีพ เกษตรกรรม ร้อยละ 66.1 รับจ้างทั่วไป ร้อยละ 16.8 ค้าขาย ร้อยละ 12.7 ข้าราชการ ร้อยละ 1.6 ข้าราชการบำนาญ ร้อยละ 2.8 ธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 3 พนักงานรัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 3

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
 รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ กิติกร ฮวดศรี ชนินาถ ทิพย์อักษร จตุพร จันทารมย์
 กิติกรินท์ เขียมวิริยวัฒน์5 รังสิมา สว่างทัพ ทศพร แก้วขวัญไกร

เพื่อให้ผลการวิจัยเกิดความน่าเชื่อถือการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของตัวแปร ก่อนที่จะดำเนินการทดสอบสมการถดถอยและเพื่อป้องกันปัญหา multicollinearity โดยผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์แสดง ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของผู้สูงอายุที่ส่งผลต่อความสุขของแรงงานผู้สูงอายุหมู่บ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตัวแปร	การเป็นบุคคลที่มี คุณค่าในสังคม	สุขภาพอนามัย	เศรษฐกิจ	ความสุขของ แรงงานผู้สูงอายุ
Mean	3.6569	3.7081	2.8565	3.7209
S.D	3.6569	.48327	.70114	.48906
การเป็นบุคคลที่มี คุณค่าในสังคม	1			
สุขภาพอนามัย	.268**	1		
เศรษฐกิจ	.090**	.102**	1	
ความสุขของแรงงาน ผู้สูงอายุ	.385**	.503***	.099**	1

* $p > 0.01$ Bata coefficients with standard errors in parenthesis

ตารางที่ 1 พบว่า มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคมกับด้านสุขภาพอนามัย เท่ากับ ($r = .268$, $p > 0.01$) ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคมกับด้านเศรษฐกิจ เท่ากับ ($r = .090$, $p > 0.01$) ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคมกับด้านความสุขของแรงงานผู้สูงอายุเท่ากับ ($r = .385$, $p > 0.01$) ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างด้านสุขภาพอนามัยกับด้านเศรษฐกิจเท่ากับ ($r = .102$, $p > 0.01$) ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างด้านสุขภาพอนามัยเท่ากับด้านความสุขของแรงงานผู้สูงอายุเท่ากับ ($r = .268$, $p > 0.01$) ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างด้านเศรษฐกิจกับด้านความสุขของแรงงานผู้สูงอายุเท่ากับ ($r = .099$, $p > 0.01$) ดังนั้น จะเห็นได้ว่าตัวแปรการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าทางสังคม ด้านสุขภาพอนามัย ด้านเศรษฐกิจ และการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุมีค่าสหสัมพันธ์ต่อกันในค่าที่เป็นเชิงบวกและมีค่าที่ยอมรับได้

จากตารางที่ 2 จะอธิบายได้ว่าตัวแปรที่นำมาศึกษาในครั้งนี้รวมกันทุกตัวแปรสามารถพยากรณ์การเปลี่ยนแปลงของตัวแปรตามได้ร้อยละ 31.5 และการวิจัยครั้งนี้ตอบวัตถุประสงค์ ทั้งหมด 3 ข้อ ดังนี้

1. ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ซึ่งพบว่าปัจจัยการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคมส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุกรณีศึกษา ชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ($b_1 = .297$, $p < 0.01$) โดยพบว่า ผู้สูงอายุเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และเป็นคนดี เป็นผู้ที่เป็นต้นแบบด้านบุคคล เป็นบุคคลที่ได้รับการเคารพจากสมาชิกในชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น เป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการทำขนม การทำครก การเพาะปลูกพืชผลทางการเกษตร ประกอบอาชีพช่างไม้ ฝีมือดี ดังนั้น การวิจัยนี้ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานที่ 1

2. ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย ส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จากการศึกษาที่ผ่านมามีพบว่า สุขอนามัยจะที่ดี การใส่ใจสุขภาพออกกำลังกาย พบแพทย์ตามวันที่แพทย์นัด ก็จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข ในการศึกษาครั้งนี้ ผลการศึกษามีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ($b_2 = .434, p < 0.01$) สนับสนุนสมมติฐานที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การถดถอย (Regression analysis) (n=316)

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม (ความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ)
ปัจจัยด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม	.297*** (.054)
ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย	.434*** (.049)
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	.022*** (.033)
Adjusted R ²	.315
Maximum VIF	1.656

* $p > 0.01$ Bata coefficients with standard errors in parenthesis

3. ผลการวิจัยตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ การนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตและวางแผนทางการเงินก็จะส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความสุข ผลการวิเคราะห์สนับสนุนสมมติฐานที่ 3 ($b_3 = .022, p < 0.01$)

การอภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้อภิปรายผลได้ว่าปัจจัยด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย และปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

1. ปัจจัยด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในวัยแรงงานผู้สูงอายุจะมีความรู้ความสามารถที่สะสมมาเป็นเวลานาน มีประสบการณ์เฉพาะอาชีพ การที่แรงงานผู้สูงอายุเหล่านี้ได้รับการยอมรับจากลูกหลานและสมาชิกในชุมชนเกี่ยวกับความรู้ความสามารถ เช่น การทำขนม ฝีมืองานช่าง การมีความรู้ด้านความเชื่อของสมาชิกในท้องถิ่นนั้นก็ทำให้แรงงานผู้สูงอายุเกิดความภาคภูมิใจและมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของวิทมา ธรรมเจริญ (2555) ได้ศึกษาอิทธิพลปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่มีต่อความสุขของผู้สูงอายุและพบว่าผู้สูงอายุซึ่งใช้เวลาในการปฏิบัติภารกิจทางสังคมและศาสนา รวมถึงการ

ที่ผู้สูงอายุได้มีโอกาสสนทนาและได้พูดคุยกับบุตรหลาน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข

2. ปัจจัยด้านสุขอนามัยส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า แรงงานผู้สูงอายุในชุมชนบ้านยางจะปลูกผักเพื่อรับประทาน นอกจากนี้ ยังนิยมรับประทานผักพื้นบ้านและผักกริมรั้ว การเน้นรับประทานอาหารที่มีไขมันต่ำ เช่น ปลา กุ้ง น้ำพริก แรงงานผู้สูงอายุมีพฤติกรรมตื่นเช้าและยังทำงานถึงแม้ว่าจะอยู่ในวัยผู้สูงอายุ รวมทั้งใส่ใจการออกกำลังกาย การพบแพทย์ตามเวลาหากมีโรคประจำตัว รวมถึงการใช้หลักธรรมศาสนา การปฏิบัติธรรมะ ก็จะทำให้สุขภาพกายและสุขภาพจิตดี ดังนั้น ปัจจัยด้านสุขภาพส่งผลต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ สอดคล้องกับการศึกษาของ วิรดา อรรถเมธากุล และวรรณ ศรีวิสัย (2556) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ตำบลคูบัว จังหวัดราชบุรี พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีลักษณะการบริโภคอาหารที่เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย ผู้สูงอายุส่วนใหญ่รับประทานอาหารเช้าครบ 3 มื้อทำให้มีภาวะโภชนาการปกติและส่วนใหญ่ปรุงอาหารรับประทานเอง

3. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจส่งผลเชิงบวกต่อการมีความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ จากการศึกษาพบว่า แรงงานผู้สูงอายุ จะใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงยึดหลักความประหยัด การพึ่งพาตนเอง การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ เช่น การประหยัดค่าใช้จ่ายด้านอาหาร การปลูกผักรับประทานเองเพื่อลดรายจ่าย การหารายได้เสริม เช่น การเก็บผักสวนครัวขาย การผลิตสินค้าจากเศษผ้าไหม การไม่สร้างหนี้ ดังนั้น การมีสถานะทางการเงินมีความคล่องตัวก็จะทำให้แรงงานผู้สูงอายุมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กิติวงศ์ สาสด (2560) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ภาวะสุขภาพกายมีผลต่อความพึงพอใจในการดำรงชีวิตฐานะทางเศรษฐกิจของผู้สูงอายุที่ไม่ขัดสนเรื่องเงินก็จะไม่มีความยากลำบากในการดำรงชีวิต นอกจากนี้หากผู้สูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่ดีมีหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน คอยให้ความช่วยเหลือด้านการเงิน ด้านสิ่งแวดล้อมสาธารณสุขก็จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข

ดังนั้น จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐาน ทอวัตตฤประสงคิในการศึกษา ทั้ง 3 ข้อ การวิจัยนี้ทำให้ต้องค้นคว้าความรู้ใหม่โดยเฉพาะผู้สูงอายุจะมีความภูมิใจหากว่าได้รับการยอมรับว่าเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคม ผู้สูงอายุที่มีความใส่ใจดูแลสุขภาพ การตรวจสุขภาพประจำปี การบริโภคอาหารตามหลักโภชนาการตามวัย บทความนี้ได้ถ่ายทอดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสนับสนุนกรอบแนวคิด โดยหลักเศรษฐกิจพอเพียงกล่าวว่าการดำเนินชีวิตจะต้องยึด 1) แนวคิดความพอประมาณในการใช้ชีวิตให้เหมาะสมหารายได้มาแต่ต้องใช้จ่ายอย่างพอประมาณกับรายรับที่ได้มา ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ดูแลตนเองอย่างเหมาะสม 2) ความมีเหตุผลการดำรงชีวิตประจำวัน จำเป็นต้องมีการตัดสินใจตลอดเวลา ซึ่งการตัดสินใจที่ดีควรตั้งอยู่บนการไตร่ตรองถึงเหตุผลรวมทั้งคำนึงถึงผลที่อาจตามมาจากการตัดสินใจ 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี การเตรียมตัวให้พร้อมรับกับความเปลี่ยนแปลง ในโลกที่ไม่มีอะไรแน่นอน ทั้งสภาพลม ฟ้า อากาศที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการทำเกษตร เป็นต้น (ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ, 2560) หลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดในการดำเนินชีวิตในสังคมชนบทโดยที่สมาชิกในชุมชนมีอาชีพเกษตรกร การประหยัดลดค่าใช้จ่ายโดยการบริโภคผักที่ปลูกเอง การหารายได้ในวัยแรงงานผู้สูงอายุทำให้สามารถพึ่งตนเองไม่เป็นการถูกละเลยและแรงงานผู้สูงอายุมีความสุขในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงจากในอดีต

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้จะพบว่าตัวแปรที่ส่งผลต่อความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ นั้น ได้แก่ ปัจจัยด้านสุขภาพอนามัย ด้านการเป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคมและด้านปัจจัยด้านเศรษฐกิจ โดยได้ศึกษาในเขตพื้นที่ชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยชุมชนนี้เป็นชุมชนในเขตชานเมือง อาชีพหลักของสมาชิกในชุมชนส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพการเกษตร ถึงแม้ว่าสมาชิกในชุมชนจะเข้าสู่วัยผู้สูงอายุแต่ก็ยังต้องทำงานเพื่อหารายได้เลี้ยงชีพพึ่งพาตนเอง และเป็นการการแบ่งเบาภาระของบุตรหลานที่จะต้องหารายได้ดูแลตนเองและครอบครัว การวิจัยนี้จะพบว่าทำให้ความสำคัญกับการดูแลสุขภาพอนามัยจะทำให้ร่างกายแรงงานผู้สูงอายุแข็งแรงสามารถดูแลตนเองได้ และแรงงานผู้สูงอายุจะมีความสุขได้จะต้องได้รับการยอมรับและได้รับการเคารพจากคนรอบข้าง การวิจัยนี้ จะเป็นประโยชน์ทั้งด้านนโยบายและด้านวิชา ดังนี้

1. การวิจัยนี้มีประโยชน์ต่อผู้นำชุมชนที่จะนำผลการวิจัยนี้ไปต่อยอดในการพัฒนาชุมชนบ้านยางให้มีความผาสุก สมาชิกในชุมชนมีความมั่งคั่ง ยั่งยืน โดยเฉพาะการนำแนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของสมาชิกในชุมชนช่วงวัยอื่น ๆ
2. ทางด้านวิชาการซึ่งจะเป็นองค์ความรู้ให้นักวิชาการได้นำความรู้ไปใช้ในการเรียนการสอนและการขยายผลเพื่อพัฒนาพื้นที่อื่น ๆ ในตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
3. การวิจัยนี้ทำให้เกิดองค์ความรู้ในเชิงนโยบายที่จะนำไปสู่การส่งเสริมและพัฒนาแรงงานผู้สูงอายุที่มีจำนวนมากขึ้นในชุมชน สังคม และในการศึกษาครั้งต่อไปควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อจะได้องค์ความรู้ที่แตกต่างจากการศึกษาในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กิตติวงศ์ สาสวด. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารชุมชนวิจัย*, 11(2) (พฤษภาคม - สิงหาคม 2560), 21- 38.
- กองสถิติพยากรณ์. (2555). *การทำงานของผู้สูงอายุในประเทศไทย พ.ศ.2554*. กรุงเทพฯ. สำนักงานสถิติแห่งชาติ
- จิตินภา ฉิมจินดา. (2555). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสุขในชีวิตของผู้สูงอายุในชุมชน จังหวัดนครปฐม*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยคริสเตียน
- โชติกา สิงหาเทพ. (2559). *การพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต.การประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏเพชรบุรีวิจัยเพื่อแผ่นดินไทยที่ยั่งยืน ครั้งที่ 6 มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*
- วิธมา ธรรมเจริญ. (2555). *อิทธิพลปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในที่มีต่อความสุขของผู้สูงอายุ*. วิทยานิพนธ์หลักสูตร วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (สถิติประยุกต์), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิรดา อรรถเมธากุล และวรรณ ศรีวิสัย. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุ ตำบลคูบัว จังหวัดราชบุรี. *วารสารวิจัยทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 7(2) (กรกฎาคม - ธันวาคม ปี 2556), 18-27.

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสุขของแรงงานผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชุมชนบ้านยาง ตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
 รพีพรรณ พงษ์อินทร์วงศ์ กิติกร ฮวดศรี ชนินาถ ทิพย์อักษร จตุพร จันทารมย์
 กิติกวินท์ เขียมวิริยาวัฒน์5 รังสิมา สว่างทัพ ทศพร แก้วขวัญไกร

- ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต และคณะ. (2555). *คู่มือการวัดความสุขด้วยตนเอง HAPPINOMETER*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ธรรมดาเพรส.
- ศูนย์สถานศึกษาพอเพียง มูลนิธิยุวสถิรคุณ. (2560). *ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง*. สืบค้น 19 สิงหาคม 2562, จาก <http://www.sufficiencyeconomy.org/sufficiency-meaning>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ สิบเอ็ด พ.ศ. 2560- 2564*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. *ผู้สูงอายุในประเทศไทย*. สืบค้นเมื่อ 13 มีนาคม 2562, จาก <http://hp.anamai.moph.go.th/soongwai/statics/about/soongwai/topic004.php>.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านยาง. (2562). *ข้อมูลพื้นฐาน*. สืบค้น 20 สิงหาคม 2562. จาก <http://www.banyangburiram.go.th/index.php?op=staticcontent&id=10509>.
- Hair, J.,Black, W. Babin, B. & Anderson, R. (2014). *Multivariate Data Analysis*. 6th ed. New Jersey : Pearson Prentice Hall International, Inc.
- Nunnally, J. C. & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric Theory*. New York. McGraw-Hill.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. (3rd ed). New York. Harper and Row Publications.

Translated Thai References

- Bureau of Health Promotion ,Department of Health, Ministry of Public Health. *Elderly in Thailand*. Retrieved 13 March2019. <http://hp.anamai.moph.go.th/soongwai/statics/about/soongwai/topic004.php>
- Ban Yang Sub-district Administration Organization. (2019). *Data Base*. Retrieved 20 August 2019.<http://www.banyangburiram.go.th/index.php?op=staticcontent&id=10509>Kitiwong
- Chotika Singhatep. (2016). *Human capital development to support future changes*. The 3rd National and International Conference on Global Mobility through Ethnicity Culture and Research. Research Institute and Art and Culture Promotion, Phetchaburi Rajabhat University 151.
- Hair, J.,Black, W. Babin, B. & Anderson, R. (2014). *Multivariate Data Analysis*. 6th ed. New Jersey: Pearson Prentice Hall International, Inc.
- Jitnapa Chimjinda. (2012). *The Factors Influencing Life Happiness Amongst the Elderly at a Community in Nakhon Pathom Province*. Community Nurse Practitioner. Graduate School. Christian University
- Kitiwong SaSuad. NRRU. (2017). Factors affecting the quality of the elderly in the eastern province. *Community Research Journal*. Vol. 11 No. 2 (May-August 2017) : 21-38.

- Nunnally, J. C. & Bernstein, I. H. (1994). *Psychometric Theory*. New York. McGraw-Hill.
- Office of the National Economic and Social Development Board (NESDB). (2016).
National Economic and Social Development Plan No. 11(2017-2021). Bangkok,
Office of the Prime Minister
- Statistical Forecasting Division. (2554). *Elderly work in Thailand 2011*. Bangkok. National
Statistical Office.
- Sufficiency Education Center, Yuwasathirakun Foundation. (2017). *Sufficiency
economy*. Retrieved 21 August 2019
<http://www.sufficiencyeconomy.org/sufficiency-meaning>
- Wirada Atthamaethaku & Wannee Srivilai. (2013). The Influences of Aging Health in
Tumbon Koobua, Ratchaburi. *Journal of Health Science Research*. Vol 7 No 2: July-
December 2013).
- Wittama Thumcharoen. (2012). *The Influence of External and Internal factors on
Happiness of the Elderly*. Applied Statistic. National Institute of Development
Administration.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd). New York. Harper and Row
Publications.